

Gener Aymamí i Domingo

COMMEMORACIONS ESPELEOLÒGIQUES

En totes les disciplines ja siguin de caire cultural, científic, esportiu, social, etc es produeixen fets importants que mereixen ser recordats, també sovint es commemora la data de naixement –a vegades també la de l'òbit- d'una persona que ha fet alguna gesta important i ha deixat la seva empremta per a la posteritat.

Des de fa uns anys en el món de l'espeleologia sovintegen aquestes efemèrides, ja sigui realitzant sortides, amb la col·locació d'alguna placa commemorativa o simplement recordant-ho en articles en diversos diaris o revistes, i és que fa poc més de cent anys que aquesta disciplina científic-esportiva va veure la llum en les nostres muntanyes del Garraf, fou el 28 de desembre del 1897 en què mossèn Norbert Font i Sagué era despenjat pel pou de l'avenc de Can Sadurní (Begues), i l'any següent, el 1898, els objectius foren, entre altres, els avencs del Bruc i el de la Ferla (Olesa de Bonesvalls).

L'any 1908 mossèn Marià Faura i Sans davallà a l'avenc de l'Esquerrà (Olesa de Bonesvalls) i el 1911 Faura realitzà la primera exploració a l'avenc de l'Arcada Gran, també dins del terme d'Olesa, que ell volgué batejar amb el nom de Font i Sagué en memòria al precursor de l'espeleologia a casa nostra que havia mort l'any anterior.

Per tal de recordar aquests fets al desembre de l'any 1997 un grup d'espeleòlegs abillats amb la indumentària d'un segle enrere, tot evocant el temps d'en Font i Sagué, arribà a l'avenc de Can Sadurní, on es col·locà una placa commemorativa en la boca de la cavitat.

El 24 de maig del 2003 va fer 50 anys de la primera immersió d'espeleòlegs amb escafan-

Desembre de 1997, avenc de Can Sadurní (Begues): Grup d'espeleòlegs amb la indumentària de fa cent anys en l'acte de la col·locació d'una placa commemorativa del centenari de la primera exploració a aquesta cavitat.

dres que va tenir lloc el 1953 al riu subterrani de la cova de la Falconera de Garraf per part d'Antoni Ballester i Eduard Admetlla, aquests primers exploradors van assolir els 22 metres de fondària i el 65 metres de recorregut.

L'11 de novembre del 2006 es col·loca una placa en memòria d'Emili Sabaté i Serra (1936-2006) a la boca de l'avenc que duu el seu nom situat al massís de Garraf. L'Emili fou un dels espeleòlegs guardonats amb la medalla de Forjador de la Història Esportiva de Catalunya que li atorgà la Generalitat de Catalunya l'any 1995.

A l'agost del 2007 Pere Cantons publica un article recordant que el 6 d'agost de 1907 mossèn Faura realitzà una excursió científic-espeleològica a la cova del Bolet de Mediona, tot i que Font i Sagué publicà l'any 1901 una visita a la cavitat, es considera que la que realitzà Faura i Sans fou històrica, ja que realitzà una completa crònica amb l'observació del territori, fa un relat de l'interior de la cova tot aixecant un croquis, encara que era molt elemental i rudimentari, efectua anotacions de tipus científic i explica llegendes de tradició oral en relació a la cavitat.

L'amic Josep M. Miñarro publica un article a la revista *Espeleòleg* del CEC núm. 45

corresponent al mes de juliol del 2008 en el qual ens recorda que el passat 4 de setembre del 2007 es van complir el centenari de la primera exploració a l'avenc d'en Roca (Ordal), i sembla ser que aquesta va ser l'única ocasió que van coincidir sota terra els dos pioners de l'espeleologia catalana, Norbert Font i Sagué i Marià Faura i Sans.

En data més recent, concretament el dia 12 de juliol del 2008, la Federació Catalana d'Espeleologia organitzà un acte, a la seu del Centre de Documentació i Activitats Espeleològiques d'Olesa de Bonesvalls, en commemoració del centenari de la primera exploració realitzada a l'avenc de l'Esquerrà, després dels parlaments de rigor es col·locà una placa a l'entrada de la cavitat on es ret homenatge a Marià Faura i Sans i a tots els espeleòlegs que han contribuït al coneixement del massís de Garraf.

J. S. i B.

JOSEP JOAN LLORENS, UNA ABSENCIA ENTRANYABLE

A mig estiu ens arribava la notícia del traspàs gairebé sobtat de Josep Joan Llorens, en concret el 18 de juliol a la seva població de Vilanova i la Geltrú, amb un comiat que va esdevenir multitudinari en la cerimònia religiosa. En aquesta absència se'ns van fer presents una colla d'imatges, records entranyables que, si cal, s'han d'evocar –i compartir– a cop calent, testimoniatge de reconeixement a qui va saber donar suport i empena al nostre Institut d'Estudis Penedesencs en uns moments de notable complexitat.

Vam conèixer Josep Joan Llorens cap als anys noranta quan va passar a fer-se càrrec de la gestió de l'obra social de Caixa Penedès. Vam compartir llavors algunes iniciatives culturals i vam trobar, en el seu tracte i el tarannà que el caracteritzava, no sols comprensió i

voluntat de tirar endavant iniciatives i propostes, sinó també una tonalitat gairebé paternal, feta de comprensió i bons consells, que aviat vam descobrir que era una de les millors característiques de la seva personalitat. També va ser llavors que vam conèixer la trajectòria vital vilanovina d'un home que, al costat de la seva labor professional a Caixa Penedès, havia desenvolupat i mantenia una llarga tasca cívica, en la qual destacava especialment la seva activitat en la gestió de la Casa d'Empara, a la capital del Penedès marítim.

Quan l'any 2002 i després del corresponent procés electoral una nova junta directiva va passar a fer-se càrrec de l'Institut d'Estudis Penedesencs la situació de gestió de l'entitat ens va obligar a fer números i, una vegada més, a trucar a la porta de l'Obra Social, amb la convicció que la possibilitat de trobar-la tancada estava lògicament justificada a la vista de la trajectòria d'anys anteriors. Ben al contrari, la porta era oberta i la mà de Josep Joan Llorens ens convidava a seure i a dialogar des de la base d'una comprensió que no dubtaria a qualificar gairebé de paternal, acompanyada de consells tan lògics com assenyats. Aquell dia l'IEP va iniciar un camí renovat, el que ha fet possible el moment actual que viu la nostra entitat, i en aquesta empena no sols hi va tenir a veure l'obra que gestionava Josep Joan Llorens, sinó també el seu suport personal i la seva voluntat d'entesa.

Recordem encara el dia que ens va comunicar que li havia arribat una jubilació que esperava per poder-se dedicar encara més a la Casa d'Empara, i a un hortet que ens va confessar que li tenia el cor robat com a alternativa de lleure. La vida ha estat injusta amb aquell que tant va treballar per fer-la una mica més justa en la cultura i en les persones grans del nostre Penedès. La vida ja les té aquestes coses, però el que no ens pot arrabassar és el record agraït per qui va saber-nos ser guia i puntal en moments difícils.